

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 237/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. S. B., J., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 105/2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. S. B. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2009 doručená sťažnosť Ing. S. B., J. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 105/2002.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ doručil okresnému

súdu 18. októbra 2002 žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou proti žalovanému S., S. (ďalej len „žalovaný“). Okresný súd rozsudkom č. k. 5 C 105/2002-76 z 12. októbra 2005 žalobu zamietol, pričom žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 23 Co 48/06 z 20. júla 2006 označený rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 105/2002-167 z 28. januára 2009 tak, že žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok bol sťažovateľovi doručený 26. marca 2009. Proti označenému rozsudku okresného súdu z 28. januára 2009 podal sťažovateľ 8. apríla 2009 odvolanie.

Sťažovateľ v sťažnosti po uvedení chronologického prehľadu úkonov okresného súdu konštatoval, že „... Okresný súd Senica bol v konaní nečinný (vo veci nekonal), konanie neúmerne predlžoval, bol neefektívny tým, že toleroval žalovanému nepravdivé a neúplné opisovanie potrebných skutočností, včítane neoznačenia dôkazných prostriedkov (§ 101 ods. 1 O. s. p.). Neefektívny bol aj v tom, že nepostupoval tak, aby vec bola rýchlo prejednaná a rozhodnutá, aby pojednávania boli dôstojné a aby prispeli k spravodlivému rozhodnutiu (§ 117 ods. 1 O. s. p.). Okresný súd Senica bol i v rozpore s požiadavkou na primeraný časový harmonogram.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti vydal tento nález:

„1.) Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 105/2002 porušené bolo.

2.) Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume... eur, ktoré je Okresný súd Senica povinný uhradiť do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3.) Sťažovateľovi priznáva trovy konania právneho zastúpenia v sume... eur, ktoré je Okresný súd Senica povinný uhradiť na účet advokáta do troch dní od právoplatnosti tohto

rozhodnutia.“

Sťažovateľ v sťažnosti zároveň žiada, aby mu ústavný súd ustanovil advokáta na konanie pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 105/2002 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Predmetom označeného konania je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa doručenej okresnému súdu 18. októbra 2002 o určenie neplatnosti ukončenia pracovného pomeru výpoveďou.

Z priloženej dokumentácie, ako aj z informácií poskytnutých ústavnému súdu okresným súdom vyplýva, že okresný súd v namietanom konaní rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 105/2002-167 z 28. januára 2009 tak, že žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok bol sťažovateľovi doručený 26. marca 2009, ktorý proti nemu podal 8. apríla 2009 odvolanie. Okresný súd v súčasnosti doručuje odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie žalovanému, pričom následne bude vec predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

V nadväznosti na zistený skutkový stav ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému

súdu došla, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05).

V súvislosti s uvedeným právnym názorom ústavný súd zdôrazňuje, že jedným z pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priet'ahom v konaní nemôže dochádzať (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté), je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovateľ namietol nečinnosť okresného súdu v namietanom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. júna 2009, teda v čase, keď sa sťažovateľova právna vec o určenie neplatnosti ukončenia pracovného pomeru výpoveďou síce ešte nachádzala na okresnom súde, avšak už po jeho rozhodnutí vo veci samej a po podaní odvolania sťažovateľom proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 105/2002-167 z 28. januára 2009, pričom zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd bez meškania vykonáva úkony nevyhnutné na predloženie veci krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní s prihliadnutím na zmysel a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodol o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považoval za potrebné pripomenúť, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, sa vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali, že podali sťažnosť proti porušovaniu svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov predsedovi príslušného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Podanie takejto sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle označených ustanovení zákona o súdoch totiž ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry zásadne považuje za účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý treba využiť ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). V danom prípade sťažovateľ podanie sťažnosti podľa zákona o súdoch predsedovi okresného súdu nepreukázal, čo zakladalo ďalší dôvod na odmietnutie jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009